

ANTAGNA TEXTER

P8_TA(2015)0210

Fallet med människorättsförsvararen Itai Dzamara i Zimbabwe

Europaparlamentets resolution av den 21 maj 2015 om fallet med människorättsförsvararen Itai Dzamara i Zimbabwe (2015/2710(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Zimbabwe, särskilt resolutionen av den 7 februari 2013¹,
- med beaktande av EU:s lokala uttalanden av den 11 mars 2015 och den 9 april 2015 om bortförandet av Itai Dzamara,
- med beaktande av uttalandet av den 19 februari 2014 från vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om översynen av förbindelserna mellan EU och Zimbabwe,
- med beaktande av rådets beslut 2014/98/Gusp av den 17 februari 2014² och 2015/277/Gusp av den 19 februari 2015³ om ändring av beslut 2011/101/Gusp om restriktiva åtgärder mot Zimbabwe,
- med beaktande av uttalandet från talespersonen för kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter av den 18 januari 2013 om den senaste tidens attacker mot människorättsförsvarare inför valet,
- med beaktande av den övergripande politiska överenskommelse som 2008 undertecknades av de tre största politiska partierna Zanu-PF, MDC-T och MDC,
- med beaktande av rådets slutsatser om Zimbabwe av den 23 juli 2012 och rådets genomförandebeslut 2012/124/Gusp av den 27 februari 2012⁴ om restriktiva åtgärder mot Zimbabwe,
- med beaktande av Afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter av den 27 juni 1981, som Zimbabwe har ratificerat,

¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0059.

² EUT L 50, 20.2.2014, s. 20.

³ EUT L 47, 20.2.2015, s. 20.

⁴ EUT L 54, 28.2.2012, s. 20.

- med beaktande av Zimbabwes författning,
 - med beaktande av Cotonouavtalet,
 - med beaktande av artiklarna 135.5 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
- A. Den 9 mars 2015 uppgavs Itai Dzamara, framstående zimbabwisk människorättsaktivist, ledare för rörelsen Occupy Africa Unity Square och motståndare till president Mugabe, ha bortförts av fem okända beväpnade män i en förort till Harare. Det är fortfarande okänt var han befinner sig och man kan allvarligt ifrågasätta hans säkerhet och huruvida hans rättigheter tillvaratas.
 - B. Under de månader som föregick bortförandet hade Itai Dzamara lett en rad fredliga protester mot det försämrade politiska och ekonomiska läget i Zimbabwe. Två dagar innan han bortfördes hade han talat vid ett politiskt möte som anordnades av oppositionspartiet MDC-T och manat till massprotester mot det förvärrade förtrycket och den försämrade ekonomiska situationen i landet. Han uppmanade president Mugabe att avgå och efterlyste reformer av valsystemet.
 - C. Regeringen har hittills inte uttalat sig om Dzamaras försvinnande, vilket har fått allmänheten att misstänka att regeringen ligger bakom. Det styrande partiet Zanu-PF förnekar att han skulle ha bortförts med våld och menar att det hela har iscensatts av oppositionspartierna.
 - D. I en dom från Högsta domstolen av den 13 mars 2015 beordrades de zimbabwiska myndigheterna att söka efter Itai Dzamara och att varannan vecka tills han återfunnits rapportera resultaten till domstolen. Denna order från Högsta domstolen har ignorerats av de myndigheter den riktar sig till, och de statliga myndigheterna har hittills inte följt denna dom.
 - E. Itai Dzamara hade vid flera tillfällen angripits av anhängare av det ledande partiet Zanu-PF och uniformerad polis. I november 2014 belades Dzamara med handfängsel av omkring tjugo uniformerade poliser som slog honom medvetslös och som även angrep hans advokat Kennedy Masiye.
 - F. Den 27 april 2015 greps elva personer i Harare efter att de deltagit i en demonstration till stöd för den saknade Itai Dzamara. Aktivisterna arresterades och hölls i sex timmar.
 - G. Efter bortförandet uppmanade hans fru, Sheffra Dzamara, Harares högsta domstol att tvinga polisen och den centrala säkerhetstjänsten att söka efter hennes make. Under förhöret sade sig polisen och säkerhetstjänsten inte ha någon vetskap om var Dzamara befann sig. I början av april rapporterade Sheffra Dzamara att okända män ständigt bevakade henne och att hon var rädd att bli dödad.
 - H. Situationen för mänskliga rättigheter och demokrati i Zimbabwe blir allt sämre, och det kommer ständigt uppgifter om trakasserier och människorättsövergrepp mot människorättsaktivister, journalister och medlemmar av det civila samhället i Zimbabwe.
 - I. Polisen missbrukar ofta befintliga lagar, t.ex. lagen om allmän ordning och säkerhet (POSA) och lagen om tillgång till information och skydd av den personliga integriteten (AIPPA), för att förbjuda lagliga politiska möten och sammankomster.

- J. Mötes- och föreningsfrihet liksom yttrandefrihet är viktiga beståndsdelar i en demokrati.
- K. I februari 2015 återupptog EU sitt stöd till Zimbabwe, i form av ett nationellt vägledande program på 234 miljoner euro för att hjälpa Zimbabwe att bli ett mer demokratiskt och välmående land. Samtidigt beslutade Europeiska rådet att upprätthålla några av sanktionerna mot Zimbabwe. Endast president Robert Mugabe, hans fru och ett försvarsföretag har fortfarande sina tillgångar frysta och omfattas av reseförbudet. Även ett EU-vapenembargo är fortfarande i kraft.
- L. Den 16 mars 2013 antogs en ny författning genom en folkomröstning, med det uttalade syftet att städa upp inom politiken, men i praktiken sker framstegen långsamt och människorättssituationen är fortsatt ostadig.
1. Europaparlamentet fördömer med kraft det påtvingade försvinnandet av människorättsaktivisten Itai Dzamara och begär att han omedelbart och villkorslöst ska släppas.
 2. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck regeringen i Zimbabwe att vidta alla nödvändiga åtgärder för att hitta Itai Dzamara och lagföra alla ansvariga. Parlamentet uppmanar regeringen att till fullo efterkomma Högsta domstolens order som anmodar den att söka efter Dzamara.
 3. Europaparlamentet uppmanar de zimbabwiska myndigheterna att säkerställa hans frus och familjs, liksom hans kollegors och anhängares säkerhet och skydd.
 4. Europaparlamentet är djupt oroat över rapporter från människorättsorganisationer om ökat politiskt våld och ökade trakasserier mot den politiska oppositionen, och över de stränga restriktioner och de hot som människorättsaktivister är föremål för. Dessa blir ofta slagna av polisen och arresteras på falska grunder. Parlamentet beklagar att det sedan det senaste valet och antagandet av den nya författningen 2013 har skett få framsteg vad gäller rättsstatsprincipen och särskilt vad gäller en ändring av förutsättningarna för mänskliga rättigheter.
 5. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck de zimbabwiska myndigheterna att utreda påståenden om överdriven våldsanvändning och andra människorättsövergrepp från polisens och statstjänstemäns sida, och att ställa dem till svars.
 6. Europaparlamentet påminner om den zimbabwiska regeringens övergripande ansvar för att garantera säkerheten för samtliga medborgare i landet. Parlamentet uppmanar Zimbabwes myndigheter att genomföra den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, Afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter samt regionala människorättsinstrument som Zimbabwe har ratificerat.
 7. Europaparlamentet påminner om att Zimbabwe enligt den övergripande politiska överenskommelsen åtog sig att se till att både dess lagstiftning och dess förfaranden och praxis är förenliga med internationella människorättsprinciper och folkrättsliga lagar, inbegripet mötes- och föreningsfriheten samt yttrandefriheten.
 8. Europaparlamentet uttrycker sin erkänsla för inrättandet av Zimbabwes människorättskommission, men oroas över att den inte getts någon betydande kapacitet att arbeta oberoende och uppfylla sina mål i de brännande människorättsfrågor som landet brottas med.

9. Europaparlamentet efterlyser därför en gemensam insats från det internationella samfundet, särskilt Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC). Parlamentet anser att denna regionala organisation har en viktig roll som garant för den övergripande politiska överenskommelsen, bland annat genom att insistera på att överenskommelsen, i synnerhet artikel 13, omsätts i praktiken för att polis och andra säkerhetsstyrkor ska agera opartiskt.
10. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck Zimbabwes regering och president Mugabe att fullgöra sina internationella skyldigheter och följa bestämmelserna i de internationella konventioner som Zimbabwe har undertecknat och som garanterar respekten för rättsstatsprincipen och iakttagandet av medborgerliga och politiska rättigheter.
11. Europaparlamentet uppmanar EU att intensifiera sin politiska dialog om mänskliga rättigheter på grundval av artikel 8 i Cotonouavtalet, och särskilt att uppmuntra regeringen att häva eller på lämpligt sätt ändra lagen om allmän ordning och säkerhet och lagen om tillgång till information och skydd av den personliga integriteten, i syfte att se till att de inte längre missbrukas.
12. Europaparlamentet beklagar djupt avsaknaden av en kraftfull och bindande människorättsklausul i det interimsavtal om ekonomiskt partnerskap (EPA) som ingåtts med fyra länder i östra och södra Afrika, däribland Zimbabwe.
13. Europaparlamentet noterar att EU har beslutat att häva vissa sanktioner, och stöder de riktade åtgärder som fortfarande är i kraft mot presidenten och hans fru, liksom vapenembargot, vilket är ett svar på den politiska situationen och människorättsituationen i Zimbabwe.
14. Europaparlamentet anser att det är viktigt att främja demokrati och skyddet av mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen om Zimbabwe ska bli ett fritt och blomstrande land.
15. Europaparlamentet uppmanar EU:s delegation i Harare att fortsätta att erbjuda stöd till Zimbabwe för att förbättra människorättsituationen. Parlamentet trycker på att EU måste se till att utvecklingsstödet till Zimbabwe verkligen tillgodoser befolkningens behov, särskilt genom organisationer i det civila samhället, och att de politiska och ekonomiska reformer som finansieras med detta stöd genomförs.
16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europeiska utrikestjänsten, Zimbabwes regering och parlament, regeringarna i Södra Afrikas utvecklingsgemenskap, Afrikanska unionens kommission, Panafrikanska parlamentet, den gemensamma parlamentariska AVS–EU-församlingen och Samväldets generalsekreterare.